

Lex Paleaux leest nog twee columns bij boekpresentatie in de Pletterij

[column 2]

‘Dag dokter, fijn dat u er bent...’

Beppe draaide haar kleine lichaam naar de dokter toe en frunnikte wat aan haar nachthemd. Ze wachtte geduldig tot ze de hand van de dokter op haar schouder voelde

‘Alles is in orde mevrouw.’

Ze draaide zich weer om en keek naar de groene ogen van de dokter.

‘Dag dokter, fijn dat u er bent...’

Waarna ze zich voor de tweede maal omdraaide.

Dit ritueel kon zich tot wel zes keer toe herhalen, afhankelijk van wat de echo van haar herinnering haar toestond.

Vandaag weerkaatste de echo gelukkig al na drie keer.

‘Lexje! Kom jij beppe zomaar opzoeken!’

Was ik een paar seconden geleden nog de dokter, nu was ik gelukkig weer

‘kleine Lexje’, althans dat was ik in de werkelijkheid van haar bestaan.

Beppe roerde in een een pan met rabarber uit eigen tuin.

‘Lexje, jij mag de suiker erbij doen.’

Ik trok de stoof onder de eettafel vandaan en ging er voorzichtig op staan.

Het was altijd vervelend als je teen in één van de vijf gaatjes klem kwam te zitten, dus het was opletten geblazen.

De suiker zat in een weckpot waar mijn kleuterhanden het deksel maar moeilijk van openkregen.

‘Niet meer dan twee eetlepels Lexje!’

Beppe zei het met een strenge stem, maar als ze niet keek deed ik er altijd een extra schep suiker bij.

Gek genoeg moest ze tijdens het ‘suikermoment’ altijd wel iets in het gootsteenkastje zoeken.

Beppe at de rabarber het liefste koud met een beetje yoghurt, ik smulde er het meeste van als de warmtedamp van mijn bord sloeg.

‘Lekker beppe!’

Haar bril bedekte bijna haar hele gezicht waardoor ze mij aan een wijze uil

deed denken.

‘Niet met je mond vol praten Lexje.’

Op het nachtkastje naast het verpleeghuisbed stond een bakje vla.

Beppe volgde mijn ogen en schoof met haar wijsvinger de vla nog verder van zich vandaan.

‘Vieze vla, heeft een gek smaakje...’

Ik pakte mijn tas en trok er iets uit wat ingepakt was in aluminiumfolie.

‘Hebben?’

Ik kantelde mijn hand een paar keer heen en weer, waarbij het kille licht van de TL balk de folie als een discobal deed oplichten.

Beppe knikte met ogen die net zo glinsterden als de ingepakte verrassing.

Als een kind dat vol ongeduld haar sinterklaascadeau uitpakte, scheurde ze de folie open om een stevig afgesloten drinkbeker te zien.

‘Openmaken!’

Ik nam glimlachend de beker aan en schroefde het deksel los.

De bejaarde handen reikten met kinderlijk verlangen naar de beker.

‘Oooooh Lexje, Lexje toch... Rabarber met yoghurt!’

Ze stak haar pinkje in de beker en proefde een hapje rabarber voor.

Met gesloten ogen liet ze de smaak tot zich doordringen.

‘Lekker zoet...’

Ik werd bedankt met een handje rondom mijn nek, gevolgd door een aantal liefdevolle kneepjes.

Met een eetlepel nam ze grote happen van de lekkernij waarbij ze ervoor zorgde niets te morsen.

‘Het smaakt zo fijn lexje.’

‘Niet met de mond vol praten beppe.’

Ze grinnikte en at zwijgzaam verder.

Toen ze de beker leeg had wilde ik haar helpen hem op het nachtkastje te zetten. Haar stem klonk voor het eerst die dag geïrriteerd.

‘Lex, ik ben geen klein kind, dat kan ik best zelf.’

Ik knikte verontschuldigend.

‘Sorry beppe.’

Ze schoof de beker tegen het bakje vla met het gekke smaakje en tikte het treintje van zoetigheden nog een klein stukje verder naar hun eindstation.

Met een zucht van inspanning draaide ze zich weer om en keek mij aan.

‘Dag dokter, fijn dat u er bent...’

‘De Blinkert’ is het zorgcomplex dat op één van de vele wandelroutes van mij en mijn hond ligt.

Aan grote tafels zitten de bewoners gesprekken te voeren met phun begeleiders, elkaar en zichzelf.

Af en toe, als de mist zich voor een kort moment heeft onttrokken aan hun herinneringen, weten ze waar ze zijn, maar nog belangrijker... Wie ze waren. Ik zwaai altijd, een handeling die niets meer is dan een herinnering aan beppe. Vreemd genoeg brengt die egocentrische daad altijd wonderlijk veel vreugde met zich mee.

Oogjes die oplichten... Alsof ze geraakt worden door de glinstering van een drinkbeker, gevuld met rabarber en yoghurt, ingepakt in aluminiumfolie.

[Column 3]

‘Wie weet wat een filantroop is?’

Meneer Grit geeft normaal gesproken aardrijkskunde, maar vandaag valt hij in bij maatschappijleer.

Niemand steekt zijn vinger op, Manfred zit verveeld in zijn agenda te bladeren en Jos, wiens vinger permanent in de lucht woont, is vandaag ziek. Aarzelend steek ik mijn vinger op...

‘Zo kerel, dat ik dit nog mag meemaken, Lex, wat is volgens jou een filantroop.’

Mijn tafel grenst aan meneer Grit zijn bureau, bij het opstaan om zijn vraag te beantwoorden stoot ik onhandig tegen mijn tafel waardoor zijn pennenbak omvalt. Hoofdschuddend pakt zijn grote hand alle pennen bijeen om ze weer in het plastic bakje te duwen.

‘Een filantroop is iemand die in een paardentrailer woont en ‘s avonds in het Van der Valk hotel bij ons in het dorp eet.’

Het was stil in de klas, meneer Grit wist niet goed raad met mijn antwoord en bleef mij maar aanstaren.

Iedereen kende Tjerk Blom in het dorp, hij woonde op het parkeerterrein van

de bibliotheek. In de zomer zat hij vooral buiten, in de winter sliep hij in een paardentrailer die daar door een boer dan werd neergezet. In de trailer had hij een klein veldbed, een olielampje om te kunnen lezen en er hing een klein spiegeltje waar hij zijn grijze baard zorgvuldig in kamde. Dit deed hij altijd voor hij zijn donkerbruine kostuum met wollen stropdas aantrok. Dat kostuum hing aan een ijzeren stang in de trailer. Overdag droeg Tjerk meestal een oude spijkerbroek en een vaal geworden jasje van ribfluweel. Hij zei niet zoveel en viel niemand lastig. Het bankje naast de ingang van de bibliotheek was zijn lievelingsplek en daar bracht hij hele dagen door.

Murmelend in zichzelf deelde hij zijn kijk op het leven met degenen die toevallig een hint van zijn gefluister opvingen.

Ik zwaaide altijd naar hem en hij zwaaide terug.

‘Jij bent toch dat jongetje van Paleaux?’

Ik knikte hem toe.

‘Eigenaardig kereltje ben jij.’

Ik leunde op de trapper van mijn fiets, dacht er even over na... En knikte.

Als ik geruime tijd later met een gevulde rugzak weer uit de bibliotheek kwam, zag ik Tjerk vaak richting het Van der Valk hotel lopen. Zijn baard gekamd en zijn ‘overdagkleding’ vervangen voor zijn mooie kostuum. Wij gingen nooit uit eten en ik was stikjaloers.

Er deden in het dorp veel geruchten over Tjerk de ronde, maar niemand wist precies hoe het zat en waar hij de dure etentjes toch van betaalde.

Hij stierf in 1986 in zijn slaap, kort nadat Evert van Benthem de Elfstedentocht voor de tweede keer had gewonnen. Via via kwamen we erachter dat zwerver Tjerk, die bijna zijn hele leven buiten had gewoond, schatrijk was geweest.

Nadat zijn vrouw op jonge leeftijd was gestorven was er iets in hem geknapt.

Kinderloos en met een gebroken hart leefde hij uitsluitend nog buiten om zich nooit meer aan mensen te hoeven binden. Hij liet meer dan een miljoen gulden na aan verschillende goede doelen over de hele wereld...

Haarlem lijkt de laatste jaren ‘overspoeld’ door mensen die van de sociale lader af zijn gegleden, ik had er zomaar één van kunnen zijn.

Succesvol lijken aan de buitenkant kan in sommige gevallen betekenen dat je met een voet aan de afgrond staat.

Elke ‘mislukking’ die we op straat negeren, alsof het zwerfafval is wat door

een onstuimige windvlaag ons voor de voeten waait, is misschien wel een schrijver, liefhebbende vader, dromer, fotograaf of wie weet... Een filantroop.

Bron: *Facebook 'Je bent Haarlemmer als ...'*, [gelezen bij de presentatie van 'De wereld wacht op mij' in de Pletterij op] 3 november 2019